

Presentaties

VVPj - Knelpunten Top 3

VVPj Pensioenrechtlunch
20 juni 2018

Vereniging van

Pensioenjuristen

Agenda

- I. Presentatie: Jorn de Bruin
- II. Presentatie: Emmie Lewin
- III. Presentatie: Jan Lahaye
- IV. Presentatie: Albert van Marwijk Kooy
- V. Presentatie: Jorn de Bruin
- VI. Presentatie: Paulus van den Bos
- VII. Presentatie: Paul Alvers
- VIII. Presentatie: Jorn de Bruin
- IX. Stemming

Presentatie Knelpunt:

De onhelderheid wat betreft de regels die gelden voor beroepspensioenfondsen, na einde verplichtstelling en actieve opbouw, met name waar het gaat om de positie van de beroepspensioenvereniging na einde verplichtstelling.

*VVPj Pensioenrechtlunch
20 juni 2018*

Jorn de Bruin

Positie van beroepspensioenvereniging na einde opbouw

- ◆ De wetgever besloot tot introductie van beroepspensioenvereniging om zodoende na te gaan of onder beroepsgenoten voldoende draagvlak bestaat om deelname aan beroepspensioenregeling verplicht te stellen
- ◆ Beroepspensioenvereniging speelt vergelijkbare rol met sociale partners: gaat over inhoud van pensioenregeling, maar fonds gaat over uitvoering
- ◆ Hoe dan na einde verplichtstelling en opbouwperiode?
  - ◆ 35 Wvb schrijft voor dat uitvoeringsovereenkomst moet bestaan, is ook basis voor de uitvoering (41 Wvb)
  - ◆ Lijkt niet te differentiëren tussen actief en gesloten fonds
  - ◆ 4a lid 3 Wvb bepaalt slechts dat een APF, als uitvoering van verplichte beroepspensioenregeling zonder beroepspensioenvereniging, kan volstaan met een uitvoeringsreglement
- ◆ Dit terwijl onder PW aangenomen wordt dat na einde verplichtstelling en actieve opbouw het aan fonds is om pensioenregeling te blijven uitvoeren met beperktere invloed van sociale partners (uitzondering mogelijk 102a PW)
- ◆ **Moet verduidelijkt worden dat positie beroepspensioenvereniging na einde verplichtstelling en einde opbouw niet verschilt van positie sociale partners?**

Presentatie Kneipunt:

Individueel bezwaarrecht versus collectief belang bij collectieve waardeoverdracht

Is dat eigenlijk wel zo logisch?

Nee, denken wij!

Een actueel probleem: op handen zijnde stelselwijziging vraagt om mogelijke uitzondering op individuele instemming en wel in vooraf bepaalde wettelijk geregelde situaties

Vvpj Pensioenrechtlunch

20 juni 2018

Emmie Lewin, PGGM

(mede namens Marianne van Gelder, PGGM)

Vereniging van

Pensioenjuristen

Waarom en in welke gevallen een uitzondering maken?

Soms moet **individueel belang** wijken voor **collectief belang**. Ook volgens de wetgever!

- ◆ Pensioenregelingen kunnen door sociale partners collectief worden afgesproken
- ◆ Pensioenregelingen kunnen daarbij zelfs collectief verplicht gesteld
- ◆ Pensioenregelingen kunnen pensioenregelingen ook collectief worden gewijzigd
- ◆ Maar..... als het over in het verleden opgebouwde aanspraken gaat, lopen we aan tegen artikel 20 Pw. Dit artikel is onduidelijk, inconsequent en achterhaald:
  - ◆ **Onduidelijk** want het verbiedt formeel *wijziging* van in het verleden opgebouwde pensioenaanspraken verbiedt (tenzij...). Maar volgens de toelichting is dit artikel vooral bedoeld om ‘*aantasting*’ van de reeds opgebouwde pensioenaanspraak te voorkomen;
  - ◆ **Inconsequent** want het maakt wél een uitzondering voor collectieve waardeoverdrachten op verzoek werkgevers, maar niet voor collectieve waardeoverdrachten bij liquidaties. Het artikel maakt uitsluitend een uitzondering voor CWO in het kader van 83 Pw. En dan ‘ineens’ komt daar individuele instemming om de hoek kijken (met als enige uitzondering het ‘harmoniseren’ van opgebouwde pensioenaanspraken naar een nieuwe fiscale pensioenrichtleeftijd);
  - ◆ **Achterhaald**: streven naar consolidatie en dus collectieve waardeoverdracht noodzakelijk. Daarbij wordt de problematiek alleen maar actueler bij overgang naar een Nieuw Pensioencontract.

Presentatie Knelpunt:

Deskundigheid

Gelukkig heb ik meer verstand van verzekeringen

*VVPJ Pensioenrechtlunch
20 juni 2018*

Drs. Jan B.L.M. Lahaye CPC

Deskundigheid

Gelukkig heb ik meer verstand van verzekeringen

- ◆ **Gelukkig heb ik van meer verstand dan alleen van verzekeringen**
- ◆ **Maatschappij steeds complexer**
- ◆ **Multidisciplinaire aanpak steeds noodzakelijker**
- ◆ **Verplicht inschakelen van deskundigen?**
- ◆ **Beroepsaansprakelijkheid, maatschappelijk proportioneel?**

Vereniging van

Pensioenjuristen

Presentatie Knelpunt:

Het ontbreken van een wettelijke regeling van de relatie tussen sociale partners en verplicht BPF.
Oplossing: de BUO (bedrijfstakuitvoeringsovereenkomst).

*VVPJ Pensioenrechtlunch
20 juni 2018*

Albert van Marwijk Kooij

Relatie sociale partners / verplicht BPF

Grootste deel Nederlandse pensioenmiljarden hangt in het luchtledige!

- ◆ Wet BPF 2000 regelt verplichtstelling BPF en gevolgen daarvan ("iedereen binnen werkingssfeer moet meedoen")
- ◆ Wet BPF 2000 regelt ook initiatief verplichtstelling: het georganiseerd bedrijfsleven (= sociale partners in bedrijfstak)
- ◆ PW bevat heldere verdeling verantwoordelijkheden tussen sociale partners (de regeling) en pensioenfonds (de uitvoering)
  - ◆ Geen uitzondering in PW voor verplicht BPF
- ◆ PW bevat systeem opdrachtaanvaarding (102a PW)
  - ◆ Geen uitzondering in PW voor verplicht BPF
- ◆ PW regelt contractuele relatie tussen werkgever en pensioenuitvoerder, de UVO
  - ◆ Eis UVO geldt voor relatie sociale partners en verplicht BPF
  - ◆ Bij verplicht BPF wel eis uitvoeringsreglement dat individuele werkgevers bindt
- ◆ DUS: diverse belangrijke aspecten relatie sociale partners / verplicht BPF ongeregeld en dus vaag
  - ◆ Ca 15 onderwerpen : VMK in TPV 2013, nr 52

Relatie sociale partners / verplicht BPF : de BUO

Grootste deel Nederlandse pensioenmiljarden hangt in het luchtledige!

- ◆ Illustratie probleem vaagheid: BOVAG arrest HR (PJ 2018, 48)
  - ◆ Wie gaat over wijziging pensioenregeling (premieverdeling)
    - ◆ HR: het BPF! (luisterend naar sociale partners, maar welke)
    - ◆ 2020: hoe bij invaren?
- ◆ **Oplossing 1** : neem in wet verplichting op voor BPF en sociale partners in een bedrijfstak tot sluiten contract zoals UVO, maar dan andere inhoud. Inhoud met name verdeling verantwoordelijkheid op allerhande gebied op grens regeling / uitvoering
- ◆ **Oplossing 2** : sluit als BPF en sociale partners in een bedrijfstak vrijwillig contract zoals UVO, maar dan andere inhoud. Inhoud met name verdeling verantwoordelijkheid op allerhande gebied op grens regeling / uitvoering
- ◆ **Oplossing 3** : ??????

Presentatie Knelpunt:

Onduidelijk is wat exact te brengen valt onder het begrip
"pensioenaanspraak"?

*VVPj Pensioenrechtlunch
20 juni 2018*

Jorn de Bruin

Wat valt onder begrip 'pensioenaanspraak'?

In verlengde van voorgaande

- ◆ Wat valt nog onder begrip 'pensioenaanspraak' en wat niet?
  - ◆ Relevant om te bepalen wanneer sprake is van wijziging of aantasting pensioenaanspraak
- ◆ Pensioeningangsdatum?
- ◆ Gegarandeerd minimaal beleggingsrendement?
- ◆ Perspectief op voorwaardelijke toeslagverlening
- ◆ Kans op (gevrijwaard blijven van) korting?
- ◆ Uitrustfactoren?
- ◆ Hoedanigheid van de pensioenuitvoerder?
- ◆ **Moet nader bepaald worden wat allemaal valt onder het begrip 'pensioenaanspraak'?**

Vereniging van

Pensioenjuristen

Afwikkeling achterstallige Bpf-premies

Casus:

- aansluiting met terugwerkende kracht
- geen recht op verplichte vrijstelling verleden

Problematiek:

- voor werkgever: financiële consequenties *onvoorspelbaar*
- voor pensioenfonds: *geen alternatief* als onverplichte vrijstelling art. 6 niet mogelijk is

Vvpj Pensioenrechtlunch

20 juni 2018

Paulus van den Bos

Vereniging van

Pensioenjuristen

Afwikkeling achterstallige Bpf-premie

- Problematiek steeds pregnanter, onder andere door:
  - o "geen premie, wel recht"
  - o verjaringsstermijn inmiddels mogelijk twintig jaar
  - o wetsgeschiedenis, zoals recent antwoord Koolmees op Kamervragen
  - o permanente druk op de dekingsgraden, zowel door rente als regelgeving
- Voorstel: *wettelijke regeling*, die meer *zekerheid* *verschafft* en *maatwerk* mogelijk maakt
- Mogelijke elementen:
  - vrijstelling art. 6 *verplicht*, als gelijkwaardigheid mogelijk is
  - gelijkwaardigheid over de totale periode volstaat
  - bevestiging dat deelnemer vrijstelling niet kan aanvechten
  - mogelijkheid van premiekorting (zonder vrijstelling)

De ene scheiding is de andere niet

*VVPj Pensioenrechtlunch
20 juni 2018*

Paul Alvers

“De ene scheiding is de andere niet”

Verwarring en onwetendheid over de pensioensituatie bij scheiding. Enkele knelpunten:

- ◆ De Wet verevening pensioen bij scheiding (wet VPS) regelt uitsluitend de verevening van het OP; de aanspraak op een BPP volgt uit art. 57 PW. Gevolg: Expliciet afstand doen van beide rechten (indien gewenst).
- ◆ Bij waardeoverdracht gaat het gehele OP naar nieuwe pensioenuitvoerder, de aanspraak van de ex-partner op een BPP moet achterblijven bij de oude pensioenuitvoerder, maar gaat soms ‘per ongeluk’ toch mee. Vervolgens zoektocht naar oude aanspraak (reconstructie).
- ◆ Onwenselijke uitkomsten indien de ene partner geen pensioen opbouwt (bijv. zelfstandig ondernemer) en de andere partner wel (idem bij partnerpensioen op kapitaalbasis versus partnerpensioen).
- ◆ Geen vaste regel met betrekking tot vrijval BPP bij vroegtijdig overlijden van de ex-partner (fonds versus huidige partner).
- ◆ Mensen weten meestal niet hoe belangrijk het vereveningsformulier is (termijn!).
- ◆ Mensen kennen onderscheid niet tussen wet VPS en verrekening op grond van het arrest van de Hoge Raad van 27 november 1981, NJ 1982, 503 (Boon / Van Loon).
- ◆ Mensen krijgen niet of nauwelijks inzicht in de berekening (privacy!).

Presentatie Knelpunt:

De onduidelijke reikwijdte van artikel 84 PW: welke eenzijdige wijzigingen (dus zonder toepassing van art 83 PW) zijn toelaatbaar (if any) in het kader van een collectieve waardeoverdracht bij liquidatie?

*VVPJ Pensioenrechtlunch
20 juni 2018*

Jorn de Bruin

Vereniging van

Pensioenjuristen

De reikwijdte van artikel 84 PW

- ◆ Op grond van 84 PW is een pensioenuitvoerder wettelijk verplicht tot collectieve waardeoverdracht indien hij besluit tot liquidatie
  - ◆ Voornaamste verschil 83 PW: geen bezwaarrecht (want alle rechten moeten over)
  - ◆ In geval van bezwaarrecht zou rechthebbende liquidatie kunnen frustreren
  - ◆ Echter, 84 PW niet uitgezonderd van aantastingsverbod ex 20 PW
  - ◆ Als wijziging nodig is (en dat is vrijwel altijd om aanspraken in te passen in nieuwe regeling), dan eerst een interne CWO ex 83 PW?
  - ◆ Daarmee toch bezwaarrecht binnengehaald: rechthebbende kan liquidatie frustreren
- ◆ Die uitleg van 84 PW kan – volgens mij – niet juist zijn
  - ◆ 84 PW behelst verplichting tot CWO die mogelijk niet kan worden nageleefd als eerst interne CWO ex 83 PW moet worden gevolgd
  - ◆ Onwenselijke uitleg → roept halt toe aan consolidatieslag
  - ◆ Al bij introductie 84 PW zou het artikel een dode letter zijn geweest

De reikwijdte van artikel 84 PW

- ◆ Wetsgeschiedenis evenwel onduidelijk
- ◆ DNB lijkt pragmatisch met 84 PW om te gaan (geen verbod – staat toe dat beperkte functionele aanpassing van aanspraken wordt toegepast, mits niet strijdig met afkoopverbod)
- ◆ Minister SZW sluit deze benadering niet uit
- ◆ Ruime benadering van bereik van 84 PW druist mogelijk in tegen algemeen verbintennisrecht, maar dat heeft wetgever bij 84 PW sowieso aanvaard
  - ◆ Anders dan men zou verwachten op basis van het verbintennisrecht heeft wetgever bewust geen instemmende wilsuïting verlangd want 'niet nodig'
  - ◆ DNB houdt toezicht op CWO en op evenwichtige belangenbehartiging. Zij zal moeten ingrijpen wanneer pragmatische benadering te ver wordt opgerekt.
- ◆ **Hamvraag: biedt 84 PW ruimte? En zo ja hoeveel?**

Publiceren van een VvPj-artikel?

Meld je aan voor een werkgroep via:

wetenschap@vvpj.nl